

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

נח.

עין משפט
נר מצוה

קפס א ב ג מ"י פ"ג
מהלכות שקלים
הלכה ט
קע ד מ"י שם פ"ב הל'
ט ופ"ג הל' ט
קעא ה"י שם פ"ב הל'
ח ופ"ב מהל'
סדרות הלכה ז ופ"ה
מהל' טעון וטעון הל' א
טו"ש"ע ח"מ ק"י שא סעיף
א:
קעב ו מ"י פ"ו מהל'
שבת הל' ב סג
לאון סה טו"ש"ע ח"מ ק"י
זו סעיף ד ו"כ אלמס שבת
פ"ב דף ע"א:
קעג ז (מ"י) פ"ב מהל'
סדרות הלכה ח
סג ע"פ סה טו"ש"ע ח"מ
ק"י שא סעיף א:
קעד ח מ"י שם טו"ש"ע
שם סעיף ד:

מוסף רש"י

נשבעין. השלוחין שזעתי
שומרין לגוברין. שרי
ההפסק להקדים שאין
הבעלים חייבים לשקול
עוד, דמיא (מכונות קת),
תורמין על האבדו שלא
נודע (יזוהא סה), ואם
לאו, שלא נתמרה התרומה
אין ההפסק להקדים אלא
של בעלים, לפיכך נשבעין
לגבי העיר (טו). ואין
עולין להם, לבעלים
וזרין לשקול לשנה הבאה
(טז). קדשים שהחייב
באחריותו כר' ונשבעין
עליהם. כגון אמר הרי
עלי עולה והפירה בהמה
למדו והפקירה לה, נשבע
עליה אחרת שהפקידו צידו,
לדעתו קרין ציה, דדבר
הגורם למנון לרי שמעון
כמנון דמי (טזבוותא טז).
תורמין. את הלשכה בשלש
קופות, על האבדו, אף
על מי ששלט שקלו ואבד,
ועל הגבוי, שעדיין לא
גיע כסף, ועל העתיד
לבנות, ואפילו לא נגבה
לאחר מלאן יש לו חלק
בתרומה ויקרנותו אלא
שחייב מלה (טזבוותא קח).
ע"ה. היה שכיר שבת,
שומטם לו ו' פשעים
שכרו לשבע, אע"פ שמגיע
ליום שבת פשוט אחד, כיון
דכל יום שבת נבלע עס
שכרות שאר השבע, זו היא
הבלעה, ששכר שבת מבלע
בתוך ימי השבע, נותנין
לו שכר שבת, להבלעה
ש"י (נדריש זר). לפיכך
אחריות שבת עליו, דהא
נותנין לו שכר השבת (טז).

נשבעין לגוזרים. פ"ש"י אס משנתרמה התרומה צ"ל לדון
נשבעים לגוזרים דתנן תורמין על האבדו משמע שר"ה
לפרש תורמין על האבדו שאבדו שליח קודם שנתרמה אף לא צ"ל
לדון אלא אחר שנתרמו וקשה לפירושו דהוה ליה זה וזו
דכ"ש על הגבוי שלא נאבד שנתרמין

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

עליו וגם הפשע לא מיידי צנזוס
לדון יש לפרש תורמין על האבדו
שצ"ל ליד הגוזר ונאבד קודם שנתרמו
ועודנו ציד השליח דנדרך תורמין
אע"ג שנאבד אחר שנתרמו ועל
העמיד לגבות אחר זמן ולשולמו
לגוזר אע"פ שנשעת הרמה לא נתנה
עדיין לשליח ונצטרך צמרא לדמותות
(ד' קת). וס' ד"ה ועל גבי מודר הנאה
דפריך נשלמא שוקל שקלו דתנן
תורמין על האבדו כו' פירוש אותו
שנאבד משליח אחר שנתרמו דלון זה
הנאה כיון שהוא פטור ולא כפרש"י
דהתם דפי' דמעמד לגבות מוכיח
דחורמין אע"פ שלא יגבה לעולם ואין
משמע כן בשמעתינן:
ד'תנן תורמין על בו' דמיא
גרסינן דלון זו משנה
בשקלים ותימיה אמאי לא מוכח מגופא
דאינו חייב באחריות מדקאמר
נשבעין לגוברין ולא לגבי העיר:
(ט) **אמר רבי יוחנן** בשקנו מידו,
וא"ל דכ"ש הפועלים (למן)

ד' גד. ע"ש מתנא ממתנה שומר חסד
לשיות כשולח להתחייב צלונסין ופרך
צמאי מתנה דצברים ומשני אמר
שמואל בשקנו מידו ור' יוחנן אמר
אפילו מימא לא קנו מידו בזההוא
הנאה דקא מהימן ליה גמר ומשעבד
דפשיה ח"כ מאי צעי קניו ו"ל דהכח
דפטור אפי' משזבעה לא משעבד
נפשיה בלא קניו אי נמי התם כיון
שמתחייב כשולח סבורים העולם
שהשאלו לו ובההיא הנאה משעבד
נפשיה: **רש"י** **לשמור** הורעים. וא"ל
והיאך מותר לעומר כיון ששומר הא'
כתיב (יחזקאל מה) ממשקה ישראל מן
המותר ליראל ודרשינן (ת"כ פ'
בה) ואת ענבי מירך לא תבלור מן
המשומר אי אמה בוצר אזל אמה
בוצר מן ההפקר משמע דאסור אס'
ליקט מן המשומר וכי מימא אינו
אסור כי אס לבלור אזל אס עבר
ובצר שרי לאכול הא אפילו מן ההפקר
אסור לבצור דצנייה מולדה דקצירה
דלמרינן צריש מועד קטן (ד' א').
וי"ל שלא היה מותר לעולם מליקח
רק שהיה מודיען שיחדוס לעומר ומעצמן היו נמנעין מליקח (ט):
הא

נשבעין לגוזרים. שלא פשעו בהן שהן בעלי הדין למכיון שנתרמו
את הלשכה אין אחריות הצדיק על הבעלים אלא על ההקדש
כדלמרינן לקמן תורמין על האבדו שיהא חלק בקופות הללו למי
ששלט שקלו ואבד ואינו יודע עכשיו שאבד: **ואם לאו.** שגודע להס'
מקודם לכן שוב אין תורמין עליהם
אלא על מנת שישלמו להם אחרים
תחתייהם לפיכך בני העיר הן בעלי
הדין של שלוחים: **נמאלו.** קאי
לאבדו: **ההחיות.** קאי אהנזבו:
אלו ואלו שקלים הם. דכיון דקדוש
קדוש: הכא בנושא שר עסקינן.
כלומר שזעוה זו לא ליפטר מתשלומין
היא דלאו שומר חסד נשבע על
הפשיה ולא נושא שכר משלם גיבה
ואצדיקה כי ממני' ושזעוה זו כדי
ליטול שכר נשבעין שאין צרשון
וגזבין שכרן מן בני העיר, ולקמיה
פריך והא כיון דשומר שכר יש עליו
לשומרו מגיבה ואצדיקה ולא שמר לא
השלים עבודתו אין לו ליטול שכר:
נשבעים לגוזרים. בתמיה. והלא אין
שכרן אלא על בני העיר: **נשבעים**
לכני העיר. ליטול שכרן וצמעמד
הגוזרים מפני שההפסק על ההקדש:
והכא נמי נהי דשומי לא משלמי.
דאימעט ההקדשות מתשלומי שומרים:
אגרייהו מיהא לפסיד. שהרי נשמעבדו
לשומרן מגיבה ואצדיקה ועל מנת כן
הו' נוטלין שכר והכי לא השלימו
מלכתה: **נכנסים מוזין.** דלונס הוא
ולשמירה זו לא קבלו עליהם: הא'
מני ר"ש היא. במסכת שזעוה
גם לה ומאלן דגרים לה לא ידע שאמר
ר"ש שדליא לגבי שזעוה והואך
ללמדה ממשנתנו: **שחייב באחריות.**
שהמפקד חייב באחריות הלכך כדדייה
דמי לר"ש והכא נמי חייבין כל בני
העיר לשקול אחרים תחתיהן: **סורמין**
על האבדו. כשהיו ממלאים שלש
קופות מכסף הלשכה והיא תרומה
ליקח מכסף הקופות כל קרבנות צבור
ותורמין אותן ע"מ שהיה שלש קופות
ראש ותרומה לשליחים שהיה אותן
שהצילו שקלים הנשארים בלשכה
וזכרם בתרומת הקופה להיות הקרבנות
גם עליהם ותורמין אותן אע"פ ששלט
שקלו ואבד לו ואין יודע לו: ועל
הגבוי. ועודנו דנדרך: ועל העמיד
לגבות. מי שנאכס ולא שלט שקלו
באדר היה משלחו כל השנה כולה
ונותנין בשופר שכמו עליו תקלין
דחמיא והלשכה היתה נתרמה ג' פעמים

תורה אור השלם

1 נפש בי תקטא ומעלה
מגל בידה ויבא
בעמיתה בפקדון או
ברשותו ד' ד' בגול או
עשק את עמיתו:
יקרא ה כ

הגהות הב"ח

(א) תוב' ד"ה וכן אמר
ר' יוחנן וכו' א"כ אמאי
נשע:

גליון הש"ס

גב' ונשבעין ליטול שקלן.
ע"פ כהנאות מרדכי פ'
האומן את מה:

בשנה בפרוס הפסק ובפרוס עזרת ובפרוס החגו' וכשמגיע זמן לתרום
נותנין מעות השופר בלשכה ותורמין וכשתורמין תרומה ראשונה מתנין
אף על העמיד לגבות וגם צנייה ובשלישית והמציא אחר שנתרמה השלישית נותנו לשופר ששמו תיקלין עתיקין ונשלם לשירי הלשכה ומהן
בלון חומת העיר ומגדלותיה: אלא א"ל ר"א. לעולם שזעוה זו ליפטר מן התשלומין היא ובשומר חסד והקשיא לך מתני' דלורייתא פטור לגמרי
ורבנן הוא דמתקן לה שלא יזולו בהקדשות בשמירתן: **השוכר אס הפועלים.** גזר של הקדש ששכר פועלים משל הקדש: **לשמור אס**
הפרה. אדומה שלקחה ושומרין אותה שלא תיפסק בלעייית עול או צמוס: **לשמור אס הפינוקים.** שלא יעמאל. שהיו מגדלין אותן
לפרה בחצירות הבנויות בסלעים ותחתיהן חלל כדלמרינן צבוכה ציהשן תחת המטה (ד' בה). לפי שעשו מעלה בכחה הנפרמ את
הפרה שתהא פרישמו בטורה ואין אחיו הנהנים נוגעין בו כל שזעוה כדלמרינן בחדר יומא (ד' ט). והתינוקות הללו שלא נעמאלו
מעולם ממלאים מים למקדשין ומוזין עליו כל שזעוה: **ולשמור הורעים.** שדה המזכרת ורועה לעומר קודם לפסח שזעוה יום כדלמרינן
במנחות (ד' פה). אי נמי שזעוה ספיחים לעומר ושהי הלחס"ט: אין נוסנין לו שזר שזעוה. אס שכיר יום הוא: **לפיכך אין**
אחריות שזעו עליו. אס אירע בהן קלקול צשזת אין חייב לשלם: **שכיר שזעוה.** שזעוה. שמיטה שלימה: **נומינן**
לו שזר שזעוה. שנבלע בשכר שאר הימים ואינו מפורש לשזת: **בשקנו מידו.** שאס יקלקל שמירתו ישלם הא' והאי ישלם שהרי הורד
עזמו לכך ושיעבד נכסיו: **פני סא.** לענין שזעוה הפקדון שזעוה גזילות: **קדשים שהבעלים חייבין באחריותן.** כגון דלמרי הרי עלי
והפרישן והפקידן ליה וכפר ונשבע והודה חייב קרבן שזעוה: **שאני קורא בהן צה' ונחש.** אס ק"ד טעם דחיצא משום דהן של גבוי קרינן
בהו ומעלה מעל צה' וכחש: **ושאין חייבין בעלמא באחריותן פטור.** הנשבע שאני קורא בהן צעמיתו וכחש מפני שהם קרוין של
עמיתו ודעמיתו פטור דבעינן בה': **כלפי לייא.** כלפי היכן הדצר נוטא. לייא היכא כגון (ברכות ד' גה). חלצי לגרזא כגוי לייא:
איפכא